

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacyj Sjonistycznych w Tarnowie.

PRENUMERATA:

Miesięcznie	zł. 0,90
Kwartalnie	" 2,70
Półrocznie	" 5,40
Rocznie	" 10,80
Prenumerata zamiejscowa o 10 proc. drożej.	

Redakcja i administracja: ul. Goldhamera 2.
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu.

Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:

Strona	zł. 200—
1/2 strony	" 100—
1/4 " "	" 60—
1/8 " "	" 30—
1/16 " "	" 15—
1/32 " "	" 8—
Przed tekstem 100 proc. drożej. Drobnie za słowo 30 gr.	

Rok I.

Tarnów, piątek, dnia 17 sierpnia 1928.

Nr. 19

Dlaczego tylko my?

Oto pytanie, z którym się spotykamy nienastanie, kiedy występujemy przed społeczeństwem żydowskim i domagamy się od nich zaufania przy obśadaniu placówek w różnych instytucjach żydowskich. Nasi ołtarze, a szczególnie zakapturzeni przybysze stawiają ciągle, niepoornie słuszne pytanie: Dlaczego zawsze i wszędzie sjonizmy? Czy sjonizmy mają mo popoł na reprezentowanie ludu żydowskiego? Ci, którzy się zbytnio nie orientują w akanaach polityki i nie zastanawiają się nad temi sprawami, mogą sobie wyobrazić, iż takie postawienie kwestii jest zupełnie racjonalnem. To przecież zakrawa na całkowitą przewagę egoizmu partyjnego, jeśli przychodzimy z gądaniem, aby lud żydowski powierzył zastępowo swych najżywniejszych interesów sjonizmom i tylko sjonizmom, odmawiając wszystkim innym partjom i partynom prawa zastępowania interesów ludności żydowskiej.

Tak jednak nie jest. Poniżej posłaramy się pokrócie wyjaśnić nasze stanowisko jesteśmy przekonani, iż tych kilka słów wystarczy, ażeby społeczeństwo żydowskie, względnie to jego część, która dała się włączyć na łep demagogicznych hasel naszych przeciwników zrozumiała, jak bardzo dalecy jesteśmy od jakiegokolwiek egoizmu partyjnego i że tylko kierujemy się interesem mas żydowskich, który wymaga, aby nie dopuścić do tego negułu, do którego nie mamy zaufania i który nie daj rekożmy iż w swej pracy będzie się kierował potrzebami społeczeństwa, a których to potrzeb nawet niejednokrotnie nie rozumieją, nie mogące się wczuć w położenie mas żydowskich.

Przedewszystkiem należy stwierdzić, iż sjonizmy nie jest partią w zwykłym tego słowa znaczeniu, nie jest jakimś stronnictwem, które ma za zadanie realizowanie pewnych hasel gospodarczych, albo które reprezentuje ideologię pewnej grupy ludności, do której się nie przynajają wszystkie inne warstwy społeczeństwa.

Sjonizmy jest czemś więcej. On jest wypływem woli ludu żydowskiego, którego żył jest w sobie samym, woli narodu, on jest potęgą manifestacji dążeń, siły stworzenia i zapewnienia sobie własnej egzystencji, własnego bytu narodowego. Innemi słowy, sjonizmy to naród żydowski, ujęty w pewne formy — w karby organizacyjne. Nie ma partji żydowskiej, która by nie mogła zrealizować swego programu w ramach ruchu sjonistycznego, nie ma Żyda, jeśli tylko przynależy do żydowskiego, nie negułu, do którego nie mamy zaufania i który nie daj rekożmy iż w swej pracy będzie się kierował potrzebami społeczeństwa, a których to potrzeb nawet niejednokrotnie nie rozumieją, nie mogące się wczuć w położenie mas żydowskich.

pomniaby o niej — zaniebując nauki języka naszych Ojców. Nasze młode pokolenie chcemy wychować na dumnych i uświadomionych Żydów, nie wstydzących się swego pochodzenia i którzy będą mogli utrwalic byt narodu żydowskiego w przyszłości. By jednak młoda generacja mogła konfynuować naszą pracę, winniśmy ją wychować właśnie na podstawach narodowo-żydowskich i zapoznać ją z skarbnicą naszej starej kultury. A teraz pytamy się, czy znajduje się jakiś Żyd, który nie zgodzi się z naszymi trzema zasadniczymi postulatami:

NARÓD — OJCZYZNA — JĘZYK.

W tych trzech słowach można skryształować całe Żydostwo, cały sjonizmy. Naprawdę, iż nie można odróżnić tych dwóch pojęć, tak nierozdzielnie są one z sobą związane.

Żydy mogą być konserwatystami, albo postępowymi, tak jak się to dzieje i u innych narodów i dla jednego i dla drugiego jest miejsce w wielkim ruchu sjonistycznym. W organizacji naszej pracują chasydy i rabini razem, ramię w ramię, z elementami postępowymi, grupującymi się niejednokrotnie w frakcjach o odcieniach bardzo radykalnych. W Żydostwie nurtują i walczą ze sobą — podobnie jak i u innych narodów — kierunki kapitałistyczne z socjalistycznymi, ale lewą je sjonizmy, który grupuje pod sztandarem białe-niebieskim kapitalistów i wielkie organizacje robotnicze.

Tak jak synowie innych narodów zanim walczyli o swych przekonańach politycznych, z dumą podkreślali swe pochodzenie narodowe, tak samo dąży sjonizmy do tego, aby każdy żyd przedewszystkiem był dumny z swego pochodzenia narodowego i by przekonania polityczne każdej jednostki schodziły dopiero na plan drugi.

Oto definicja sjonizmy. Nie więcej, lecz też i — nie mniej.

Czyż można tedy być Żydem i nie być zarazem sjonistą? Nie. A jednak prawdą jest, iż jeszcze nie wszyscy Żydy zjadają się z ruchem organizacyj sjonistycznych, nie wszyscy są tacy, którzy chcą zachowania narodowego się jeszcze nie skończył. Praca nasza polegająca na nacięciu mas żydowskich z nieściszonej, skrzywionej i spalonej mentalności gotuowej — postępuje: szybko narodziło i obejmuje coraz to szersze kręgi ludu żydowskiego. Są jednak jednostki, które się wypierają z władomnie idealów sjonistycznych i wstępu do organizacji sjonistycznej jest dla Was wolny. Przyjmujemy Was z otwartym ramionami i oddaj razem z nami będziecie pracowali nad realizacją naszego programu, razem z nami będziemy żyć.

Stawiamy naszym przeciwnikom, albo raczej poganiaczom mandatów jasne i proste pytanie: Czyż akceptujecie trzy tezy, które są kwintesencją sjonizmy i Żydostwa: Naród — Ojczyzna — Język? Domagamy się nie mniej jasnej odpowiedzi: Tak, lub nie. Jeśli nie, nam dacie odpowiedź pozytywną, tem samem staje się sjonizmy i wstępu do organizacji sjonistycznej jest dla Was wolny. Przyjmujemy Was z otwartym ramionami i oddaj razem z nami będziecie pracowali nad realizacją naszego programu, razem z nami będziemy żyć.

dzieci pracowali nad poprawą narodowego bytu i wywalczania lepszej, jaśniejszej egzystencji i razem z nami zasiadając do jednego stołu, by wspólnie dedykować o kandydaturę mandatów. Nie jeden z naszych najlepszych chętnie. Wam ustąpi miejsce, jeśli dobro sprawy będzie tego wymagało, jeśli Wy się do tego lepiej nadacie.

Jeśli jednak odpowiedzi Wasza ma być negatywną, rzecz prosta, nie jesteśmy sjonistami i — powiedzmy sobie szczerze i otwarcie — nie wierzymy, że niegodziwość Waszemu jest naszym najwsijszym obowiązkiem, nie tylko jako sjonistom, nie też jako i Żydom, nie dopuścić Was do reprezentowania żydostwa w jakiegokolwiek instytucjach, a w pierwszym rzędzie na placówkach mających wyszczągnąć pętko na całym życiu żydowskim, w instytucjach, które grają pierwsze skrzypce na ulicy żydowskiej, a więc w —

Musimy Was zdemaskować i ostrzec mas żydowskie, aby nie dopuścić do tej niezmiernie ważnej placówki narodowej elementów, których zadaniem będzie uspienie uświadomienia narodowego, zniszczenie naszego 40-letniego dorobku i obalenie całej naszej dotychczasowej pracy. Nie uznajmy Palestynę, jako żydowski naródowy, gdyż nie ma w niej nic, co przyczyniłoby do naszego wysiłku najmniejszego, racjonalnego, ani nawet zrozumienia. Jeśli kiedyś pod przysmusem chwili rzucić jakiś datęk na fundusz dla odbudowy siedziby narodowej, to dla nich będzie to tylko jałmużna, ochłapem, filantropią.

My tego nie chcemy. Ale jeśli nawet musimy ściepić się ten sam cel, który jest dla nas świętym, cel, w który włożyliśmy wszystkie nasze siły i wysiłki, któremu oddaliśmy się z całym samozaparciem, był dla nich tylko dobroczynnością i filantropią, to z pewnością nie będziemy tolerowali ich niczem niezadowolonych — chyba tylko ich próżnością i małostkową ambicją — pretensji do głosów żydowskich.

My chcemy mieć kahal, który byłby awangardą naszej woli narodowej w polsku.

Kahal — któryby wysunął na pierwszy plan swego religijnego i narodowego programu kolonizację palestyńską. Jakkolwiek ustawodawstwo polskie zamknęło działalność kahalną w ciasne ramy przepisów, które mocno ścieśniają i ograniczają pracę na szerszą skalę, to jednak zdajemy aby w tych ciasnych granicach stało się z nami wszystkim naszym postulatami. Domagamy się w dalszym ciągu wywołania narodowego pętko na wychowaniu naszej młodej generacji i stulimienia w samym zarodku ewentualnych zakusów naszych przeciwników, by nadać temu wychowaniu inny, obcy duchowi żydowskiemu, charakter. Należy otworzyć przed naszą młodzieżą w pierwszym rzędzie skarby naszej własnej, przastarłej i bogatej kultury — by ona mogła się wyzwać z ciemności i wytworzyć etyki żydowskiej i na silnych, dobrze wyrobionych podstawach, w wielkiej tradycji historii żydowskiej.

Oto odpowiedzi na pytanie: Dlaczego tylko my? Nie szowinizm partyjny, nie namiętna gonitwa za władzą i mandatami, jest motywem przewodnym naszego Jafaru. A za dowód, iż nie jesteśmy szowinizmami, ani się nie rzykamy, w jakimś ciemnym kole dogmatów partyjnych, niechaj posłuszny nasz zresztą fakt, iż wybitne jednostki, które niegdys znajdowały się w obzbie asymilacji, poznawszy błąd, nawróciły z fałszywego drogu i wstąpiły do naszej organizacji, zajmują dziś kierownictwo stanowiska w naszym ruchu. Robimy to dlatego, bo idea przewodna naszej polityki i naszej całej pracy jest realizacja naszego żydowskiego ideałów. One są to ośrodków, około której się skupia nasza energia, nasza wola, cała

prześlizgnąć, poco walczą, kiedy można być neutralnym. Dziś po latach pojmemyśmy syć i zadowolenie mają jeszcze ambicje do godności i wyciągały go po honory i mandaty od społeczeństwa, któremu nigdy ani moralnie ani materialnie nie dali. Nie mają żadnych wpływów łączą się z ludźmi z pod ciemnej gwiazdy, byle tylko zadolować swoje żądnię autorytetem, własnym nie poparte aspiracje. Figury często komiczne w życiu prywatnym i publicznym, lawirujące między dobrym interesem a marnym dżentelmem. Chorobliwa tytułowania dla siebie i swych polewicy są naprawdę wielkim pyłowym kłosem dla szperek i innej karykatury. A że to ludzie nie wzniosli na duchu, nie znoszą, by im jak ludzkiem wielkim można także przypisać na lukach ich charakterów. Sąd złydzanie się i piana na ustach niedoświadczonych małomastestwów.

Najmłodszą generację, inteligencję zawodową nazywałbyśmy najchętniej pod względem społecznym bezpłucną. Oderwani z ławy szkolnej wyrwoli wśród zawieruchy wojennej. Nasze uszy słuchają się nie należy a już byli panami życia i śmierci swoich podwładnych. Pomieszczenie wszelkich pojęć dobra i zła, czasu korupcji, przewrotów nie mogły wydać ludzi pełnowartościowych. Choć bezpłucnie nie brak ludzi, którzy we widzą faworytów jak też i ogólniejszą wyżej przeciętność. Nie brak im dystynkcji do spraw społecznych i mają rozumienie dla spraw żydowskich, to przecież są za wygodni, by całkiem się do nich zbliżyć i w codziennym zmaganiu się oddali się jej

potrzebom. Wolą teoretycznym zagadnieniami i pustymi słowami, omawiać problemy, w które należy pełną swą młodość się rzucić i nimi być porwany. Nie mogą już imponować nitemem swemu otoczeniu żydowskiemu, gdyż inteligencja nie jest dziś monopolem absolwentów wydziałów szkół wyższych. Nie rasne ludzie, mało sposobność w latach ostatnich czołgo dora samokształcenia, czy w inny sposób przyswoić sobie i pogłębić wiedzę ogólną zając się sprawami społecznymi czy fachowymi. W każdym razie wypływa najmłodszą generację inteligencji zawodowej z otoczenia żydowskiego jest minimalny.

Za nimi jeszcze stoi cała plejada inteligencji zawodowej, od której jest pustka, która za ziębi. Ludzie przeciętni po przyswojeniu sobie pewnej ilości wiedzy fachowej są zadowoleni, że mają możność wegetowania. Nie uciekają od żadnych środków, by sposób wegetowania był jaknajwygodniejszy a piszą się na wszystkie programy, któreby mogły ten cel ułatwić. Dla jakiegoś ideału, dla pracy społecznej mają zbłązany grymas na twarzy, bo to nie nie przynosi. Pozatem na zewnętrzne efektowny są stajami bywalcami lokali publicznych a w wykonywaniu tytułów modych prym wódz. A typowem dla nich jest sprawdzać się zdanie że w parze ignorancja, bezpłucnie nie idzie zawsze aragancja. Może za blisko jesteśmy tych wypadków i ludzi ostatniej doby, może jesteśmy niesprawiedliwi. Oby historia pomyła na przyczynę i skutki tego stanu wydała o nich sąd łagodniejszy.

Dr. Sch.-d.

Nowy Naczelnik Urzędu Podatkowego w Tarnowie.

W najbliższym czasie obejmie stanowisko Naczelnika Urzędu Podatkowego b. poseł p. Marzyczyński, który wraca obecnie na swój dawny urząd.

Cała niemal ludność tutejszego powiatu prężym z pewnością tą wiadomością z niekłamaniem zadowolonym, gdyż p. Nadrada Marzyczyński przez szereg lat Nowego poprzedniego urzędowania w Tarnowie dał się poznać jako człowiek czystych rąk i kulturalny, który postępowo i sprawnie my w Tarnowie my odzyskujemy dobroczynnie, że nie zawsze spożyłane zalety, tem bardziej, że przez szereg lat tutejsze kucupstwo szczególnie żydowskie zaczęło pod ciężarem wygórowanych podatków nakładanych i wymierzanych nie wiedeńskie rzeczywiste sily finansowej podlegać przeważnie za podstępem różnych donosicieli i szantarystów.

W szczególności odczułnie z ulgą drobne kucupstwo, staganiarze i rzemieślnicy, których egzekwowano bezlitośnie mimo ich widocznej nędzy nazywając a żadne ich płacze i lamenty z powodu

zabrania im często ostatniego grosza i kesus chleba nie wzbudzały najmniejszego współczucia u obecnego Naczelnika.

Nareszcie przyjdzie może czas na załatwienie setek tysięcy od lat przez tutejszy Urząd podatkowy nie rozstrzygniętych, mimo iż niejednokrotnie nawet Izba Skarbowa w Krakowie urogowała o załatwienie tych spraw.

Obywatele tutejsi, którzy chętnie ponoszą ciężary na rancie Skarbu Państwa i na tym odnotować będą przynajmniej traktowaniu po obywatelsku i p. Naczelnik Urzędu Skarbowego będzie miał rozumiemienie dla ciężkiego położenia podatnika i nie będzie się pisał w nędzy ludzkiej a w szczególności nie będzie się pisał 2 godzinie, kiedy w rozpaczliwych wstąpił często sytuację, w jakich dłużej czy rzemieślnik się znajduje.

Jednem słowem, o p. Nadrady Marzyczyński możemy powiedzieć: Właściwy człowiek na właściwym miejscu.

X.

Ciąg dalszy komedii wybrzeży w Przeszku.

BRESKO, dnia 12. sierpnia 1928. (Kor. w.)

Godzina 6. wieczorem. Przedstawienie... przedstawienie posiedzenie się zaczyna. Atmosfera na sali gorąca... galeria silnie obdarta. Ten, który nie każde dwunozne było leczy" jest bardzo niecierpliw. Zaraz na początku awantura... skandal... Towarzysz Dr. Krittensien stwierdza publicznie, że p. Tołkół z ostatniego posiedzenia jest sfałszowany, bo brak w nim wniosku jego co do okazania im leczniczenia komisji księgi podatników domestycznych oraz brak uchwały odrzucającej ten wniosek.

Każdy tłumaczy się jak może. Pisarz przynajmniej, że dostojnik z wysokiemi cholewami „nie krasz" tego protokołu. Teraz, kiedy już przedstawienie się zaczyna, Wini siatstawa protokołu roją do naszych przedstawicieli: „macie grzyby, piszcie!" (o kreatury—będziemy pisać, aż znikniecie z widowni publicznej). Tymczasem przedstawiciel targowicy dostal aktów wszelkich—ruza się i miota wielką pianą z ust na galerię, która w odpowiedzi na prowokacyjne zachowanie się nie szczerzyła wyzysk nierozgarnięcia pachnącej kłicie. Nagle zjawia się wniosek o tajność obrad, czemu tow. Dr. Kr. się energicznie sprzeciwia, jak również nie dopuszcza do tego, by obrady przedstawiono do innej lokalności.

Wtem jak Filip z konopii wyrwał się Filipkę. Przed chłepi dopiero uchwalono, by cała Komisja wyborcza była zarazem komisją załatwiająca reklamację, teraz widząc dzieła postawę opozycji, która stoi na strazy przed wyrobów, chcieliby podjąć się niewygodnego szczególnie Dr. Kr., a więc wniosek o reasumę poprzedniej uchwały w tym kierunku, że wybiera się nowa ścisłjsza komisja rekl-

macyna. Znowu awantura. Tow. Kr. daje należytą odprawę wnioskodawcy, zapowiadając, że próba nie dopuszczenia przedstawicieli opozycji do komisji reklamacyjnej spali na panowie. Kilka w opalach Wysokocholewarz wola wnioskodawcę do sieni na „tępną naradę" przed głosowaniem.

Po naradzie katastrofa. Kilka się rozbiła. Wniosek Felusia upadł z kretelem. Zrozpaczony i stratosowany Felis zgłasza wolno separatystę dyplomjonę, ale sędzi... nie mając widocznie, aż go kilka wyrzuci.

Weterynarz grozi, że zwoła wiecie, że będzie na nich przemawiał i że „otworzy wszystkim oczy". Teraz galeria serdecznie się ubawia. Pana weterynarza zapewniamy, że na zgromadzeniu przezeń zwołane przyszedłemu poszanem żydowskiemu w mieście jako nowi goźnicy urzędowe i basta... Przypomina nam się mimowoli anegdota, opowiedziana własna na konto Breszka, że gdy pewien propinatorski „roz haku" podobny do obecnego przedstawiał pewnemu dygnitarzowi b. Austrii gościnie sekretarza (będącego wówczas żydowskim poszanem w mieście) jako „unser Tier von der Stadt", tenże dygnitarz ironicznie odpowiedział prezoso kahalui w obecności całej

deputacji kahalnej: „mir scheint, das nicht er Euer Tier sondern ihr seid seine Tiere..."—Anegdota ta jest jakby opantrzonkością dla naszej obecnej kłiki z tą tylko różnicą, że jeśli ówczesny sekretarz był jedynym żydem w mieście, umiemyśmy pisać w języku nieżydów, to ówczesny sekretarz może się poszczęśliwić, że odmienna zaled w odwrotnym kierunku. Krzywdę byśmym jednak wyrządzili gdybyśmy mu nie przypisali tej zalety, że doskonale się czuje w swoim żywiole i wie jak postąpić z takim kranem. Wmianowujemy go nie on jego, lecz onę ma w kieszeni, a więc odmiennie odgrywa rolę swą, wprawdzie nie brzoż Boże jak Złota, która wymusza od rabina, ale bo że nie ma do tego potrzeby, skoro kilka słowa mu wypycha ustawicznie rozumie, których ci się wale nie spodziewa.

A więc stoimy w przednidu „wielkich" i „zagackowych" wydarzeń „kilo-politycznych" w naszym mieście.

Jot.

List z Karlsbadu.

Jakież nie użyczać mi mego ołium post negom i żądacie aby się dzielił wrażeniami z mego krótkiego tutejszego pobytu? Właściwie to ołium jest raczej eulemistycznym w tym wypadku wyrażeniem, gdyż w rzeczywistości nie mogę się pochwalić wypoczynkiem. Płcie wód z przeróżnych źródeł, kąpiele, przepisane spaceru, ścisła dieta wypłynęła z założeniem pancer kuracuzka, a jeżeli jeszcze uwzględnimy, że dąży od czasu kuracuzów uprawia nieustraszenie modę na nocne obienienie, to wartość urwagi w Karlsbadzie spędzonego ograniczyć się może najwyżej do faktu, że człowiek jest przez ten czas procul ne gotiss.

Oczywiście że nie należy rozumieć, jakoby wszyscy kuracjusze i skrupulatnie i ściśle przepisano im kurację przestrzegali, gdyż, jak jeden dowcipnie się wyraził, gwarne, hałaśliwe, cudowne to miasto może wszystkich chorych uderzyć i wszystkich zdrowych schoryć.

Wielkomiłośne życie wre tu w miesiącach letnich w całej pełni. Minęły te czasy kiedy urok porzei o wiewiał tytanów ducha jak Goethego, Schillera i innych wielkich mełch przedchadających się ongiś po chłach, balczamizną wonią przedpołudniowych leśnych drogach—dziś w Karlsbadzie jest jedynym i tylko miejscem, w przelaznych kawiarenkach, restauracjach i powojniach autobusami i kolejkami zabębami, gdzie „lepsze" sery przy śniadaniu dają sobie rendezvous, i dzie hałas, gwar i muzyka są dominantą życia kąpielowego.

Wielkomiłośne polskie, prawie wszystkie nacie a co do różnorodności to wykonywane i Amerykanie i Anglicy wędrują tu w Karlsbad może się w paragon z budową wieży Babel.

Świat dyplomatyczny i polityczny tego roku szczególnie obficie był zastąpiony a między innymi niejednokrotnie można było spotkać spacerujących razem Masaryka i Stresemanna.

Publiczność a w szczególności oczywiście świat kobiecy nie ustaje i nie zmęcza się w oglądaniu przyrzuconych wysław, których się jak w katedroscopie prawie codziennie zmieniają a Amerykanie i Anglicy wędrują tu na najżywczej i najżywczej konieczności rzeczy bajkościskie wprost sumy.

I nasi polscy Żydzi są tu imponującą liczebnie zastępną. Nazywają ich tu „die Pöhlischen" a kwatery ich jest przeważnie Morgenstern, gdzie codziennie w dwójkę albo trójkę po winnym kranem udają się do dość odległego położonego Mühlbrunn i innych źródeł, których tu jest kilkanaście. Najchętniej chodzą do Mühlbrunn, który wykazuje też największą frekwencję. W szesnym tygodniu obliczono że w tym tygodniu napelniano 16,000 kubko. Nie da się jednak zaprzeczyć, że tak gania, jak i urzędnicę nie są tu wolni od antysemityzmu, ale tubyły są kucupami par excellence i tylko w wyjątkowych wypadkach nie zapominają przy joduraniu napików, że są zagorzałymi hakami i burami.

Karlsbadzcy wiedeń, że Żyd polski, oprócz wydatków, którymi opłaca swój pobyt kuracyjny, jest bardzo dobrym odbiorcą przeróżnych artykułów jak szkła, porcelany wyrobów szklanych i tekstylnych. Na jeden moment chcielibyśmy tu jeszcze zwrócić uwagę. W piątek wieczorem żydowski temple jest literalnie przepelniony i to tak dalece, że panie nie mogą znaleźć miejsca na dość obszernej galerii kobiecej siedzą licznie w ławkach dla męskiej publiczności znerwowanej przez skupioną uwagę i przejęciem się wysłuchując publiczność pięknego kazania tutejszego rabina Dra Zieglera i przepięknego chóru przy akompaniamencie organów. U nas w Polsce bożnice a w szczególności temple świecą zwyczajnie pustkami a już mowy o tem nie ma, aby panie, nasze żony i córki były przy nabożeństwie.

J. H.

KTO RAZ SPRÓBUJE
TEN STALE KUPUJE

NIE NAMAWIAMY
LEĆ PRZEKONUJEMY

WPIŚNY NA KURS HANDLOWE

zarejestr. przez Ministerstwo oświaty
HENRYKA RAUSCHA
w Tarnowie

przyjmuje się codziennie.

ROK ZAŁOŻENIA 1900.

ogniska wzrok mógł ukończył w pomyślach liżących
głębie — byłem zupełnie zahyponowany. Nie-
zmierzona radość rozpięła mi duszę.

Maty.

Zgubioną książkę wojskową wydaną przez P. K. U.
Tarnów nieznaniom

MOJŻESZ STROHBING

Ze sportu.

Tarnovia — Jutrzenka (Kraków) 4:1—2:1
mistrz. kl. A.

(hs) Po ostatniej klasie Tarnowicz z B. klasą
drugą rzęsową Bar-Kochba w stosunku 3:1, wy-
czekiwały tużesze koła sportowe z wielkiem zapa-
leniem spotkań z krakowską Jutrzenką o mistrzost-
wo kl. A. — Obawy okazały się jednak płożnemi,
Tarnovia grała o całą kl. se lepiej od swego krakow-
skiego przeciwnika i dzięki ambinei grze wygrała
przeważnie 4:1.

Gra toczyła się w pierwszej połowie z stałą
przewagą miejscowych, których napad nie potrafił
wysszaka całego szeregu dogodnych sytuacji pod-
bramkowych z szczęśliwego wypadu uzyskując goście
pierwszą i ostatnią bramkę. Gra staje się bardziej o-
żywioną. Tarnovia silnie atakuje, uzyskując do paury
2 bramki.

Po przerwie gra jest otwarta, a prowadzona w
szybkim tempie nieustannie się zaostrza, staje się
niemiś brutalną. Tarnovia zdobywa dalsze 2 bramki,
goście widocznie zregulowani, ograniczają się do
obrony. Sędziował dobrze P. Seidner z Krakowa
wzruszenia po powyższych zawodach straciła już
wielką część zainteresowania się w W. dzień ca-
łopadku do klasy B. jest prawie nieuchronny.

Jak się odbywają przetargi w Magistracie.

Kandaliczne wprost rzeczy dzieją się na Ma-
gistracie przy rozstrzygnięciu poszczególnych konkursów.
Niedawno dopiero poruszyliśmy sprawę konkursu na
znoszenie progów kolejowych, a już znowu mamy do
zastanowienia podobny fakt, który w niemniej dosadny
sposób charakteryzuje postępowanie Magistratu, względ-
nie niektórych jego członków którzy korzystają z nie-
obiecności burmistrza bawiegoego na ulicy.

Oto przed parą dniemi rozpatrywano oferty
wnieśliśmy w związku z ogłoszonym przez Magistrat
przetargiem na dzierżawę muru przy bawiarze ks.
Sarguski dla celów reklamowych. Z zgłoszonych ofert
zażewidowano została na posiedzeniu Magistratu oferta
p. G. Stawickiego była najwyżej. W dzień ca-
łopadku, został p. G. powiadomiony o tem przez
p. wiceburmistrza Maltza i wzwany do Magistratu do
podpisania ośnośnej umowy. Jakież było jednak jego
zdziwienie, kiedy przyszedłszy na skutek tego wezwa-
nia do Magistratu, oświadczył m. p. wiceburmistrz,
że Magistrat się w międzyzyskach „namyślił” i cofnął
swoją pierwotną uchwałę, a to z tegoż powodu,
ponieważ Magistrat nosi się z zamiarem wy-
dzierżawić jedynie reklamy świetne, natomiast sprze-
wiciła się że względem estetycznych malowania re-
klam na symm murze. Tu musimy zauważyć, że
jak z jednej strony w ośnośnym ogłoszeniu konkur-
sowemu Magistrat wyraźnie zaznaczył, że na zamiar
wydzierżawić tak świetne jak i ciemne reklamy, tak

i niemniej z drugiej strony oferta p. G. akceptowana
w całej ośnowie przez Magistrat opiewała również na
reklamy jednego i drugiego rodzaju, przyczem p. G.
w swej ofercie podkreślił, że reklamy świetne wyko-
nane będą w sposób artystyczny i że będą poniekąd
stanowią nowego rodzaju dekorację muru.
Powyżej skreślone postępowanie Magistratu jest
wprost uciążliwe, — nigdy i nigdzie nie jest praktycznym.
Gdyby istotnie kierowano się „względami estetycznymi”
i tak nie powinien był Magistrat ogłaszać przetargu
na ciemne reklamy i nie powinien był również
zatwierdzić oferty p. G. „Względem estetycznym” jednak
stanowią w tym wypadku jedynie pretekst, by um-
ownie przetarg i reklamy le oddać upatrzonemu
przez niektórych członków Magistratu reflektantowi.
Podobno nawet bardzo zainteresowany jest w tej
sprawie jeden z asesorów, który szczególnie tą
ofertą się zapiekował.

Nie mamy dość słów na napiewnotawienie tego
rodzaju faktów i st to postępowanie naruszające wy-
bitnie przetargi Magistratu i podważające zaufanie o-
gółu do „czystości” przetargów.

Nie wapiemy w końcu, że przynajmniej na Ra-
dzie miejskiej znajdują się tacy, którzy le sprawę po-
ruzą.

Każde szczęście, że burmistrz p. Dr. Kryplowski
już wrócił z ulopu i skończył się „miodowe” czy-
niektórych „działaczy” miejskich.

J. Goldberg.

Kronika policyjna.

Dnia 9 sierpnia 1928 r. aresztowała policja w
Tarnowie niejaką Annę Kopeck, z Sędziowską, bez
stałego miejsca zamieszkania, która dnia poprzedniego
skradła z mieszkanca na składowi Posła Pasieki z Łę-
godynych pow. Pilzno 2 permy 2 poduszki i 3 ko-
szule wartości okolo 128 zł. — Annę Kopeck prze-
kazało Prokuraturze w Tarnowie.

Dnia 9, sie. dnia 1928 r. aresztowano Jana Ko-
zła z Pławia pow. Mieles pod zarzutem oszustwa, któ-
rego dopuścił się od dłuższego czasu na różnych
poszkodowanych przez wydłużanie sumy pieniężnej
104 pozorem interwencji przy uzyskaniu zasiłków
inwalidzkich. — W związku z aresztowaniem Jana
Kozła dnia 13. VIII 1928 r. policja tarnowska aresztowa-
ła niejaką Kazimierzę Szczygiel z Tarnowa byłą
urzędniczkę Powiat. Komend. Uzupełnieni w Tarnowie,
która podobnych oszustw ma więcej na sumieniu. —

Jana Kozła i Kazimierzę Szczygiel oddano obo-
do więzienia Sądu okręgu w Tarnowie.

Dnia 9 sierpnia 1928 r. aresztowano Władysława
Ganczarza z Tarnowa za kradzież ubrań na skłode-
Lazora Kornblutha przy ul. Szpitalnej, którego
skradni sprawcy 31. VII 1928, 3 ubrania męskie wa-
rności 500 zł. o której to kradzieży swego czasu pi-
sano i jako spólnik Władysława Ganczarza został
również aresztowany niejaką Jakób Dula pochodzący
z Bochni.

Dnia 10. sierpnia 1928 r. „niejaki Jan Nowak
pochodzący od Tucowa skradł na skłodek swej ciele-
bawodawcy Z. J. z Tarnowa bieleżną wartości okolo
100 zł. — Jan Nowak od którego skradzioną bieleżną
odebrano, został oddany do więzienia Sądu okręgu,
albowiem poszkodowana z dalszej służby go wydalila.

Dnia 10. sierpnia 1928 r. Franciszek Kwitek
z Rzędzina będąc w Tarnowie pozostawił swój rower
w podwórzu gmachu pocztowego i rower ten został
przez nie wyszedzonego sprawcę skradziony. Spraw-
cę już zajął się policja i jest na tropie sprawcy, któ-
rego nazwisko na razie jest trzymane w tajemnicy.

Zakład instalacyjny
JÓZEFA FRISCHA
w Tarnowie, Wałowa 13

wykonuje
instalacje wodociągowe i gazu
po cenach przystępnych.
Kosztorysy i porady fachowe
darmo. Telefon 409.

S. Eichhorn

FABRYKA
GALANTERII ŻELAZNEJ
wykonuje wszelkie roboty
ślusarsko - budowlane
Tarnów, Lipowa 19.

Skład towarów żelaznych

A. SCHIFF, Tarnów
ul. SZEROKA 4.

Poleca okucia budowlane
kuchenne i meblowe.

SZYMON LEINER

Tarnów, Goldhamera 3.
Pracownia art. ślusarska.
Wykonuje wszelkie roboty
ślusarsko-budowlane i kon-
strukcyjne, zwłaszcza jakolwiek
wielkie reperacje.

„TERAZZO“

Wyrób sztucznych kamieni
i artykułów betonowych
Skład materiałów budowlanych
Arch. O. Schwanenfeld i S. Klein, Tarnów Krakowska
poleca rury betonowe, dachówki cementowe (koloryne), słupy żelazo-betonowe,
„KERAN”, nagrobki ze stuczk. kamienia i terazzo, pustaki, dzieł bet n (pus) e t.d.
Wykonuje wszelkie roboty w zakresie betonu, wchodzi, dostarcza wszelkich
materiałów budowlanych zagranicznych i krajowych.

Zakłady przemysłowe „TARNOWIANKA”
SAFIER i EKSTEIN w TARNOWIE

obejmujące
1. Fabrykę dachówek, cegieł i dren oraz
2. „druć i gwoździ
polecają niniejszem swoje wyroby pierwszorzędnej jakości.